

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY

VECHÁDZAJU KAZDÚ SOBOTU NA SESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník, kraj. vyslanec.
Majiteľ a vydavateľ :
 JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapest, VIII. ker., József-körut 35.
 sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
 malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Pomery spišsko-šarišské.

Boli sme nedávno spomenuli, že najnovšie začínajú zakladať potravné spolky už aj v tých krajoch našich, v ktorých doteraz len málo čo vedeli ľudia o tom. Mysleli sme to o najnovších spišských potravných spolkoch, ktorým možno predpovedať budúcnosť peknú. Spišskí ľud je nábožný a pri tom zná byť aj sporivým, čoho dôkazom je i tá okolnosť, že do žiadnej stolice neposielajú naši vystahovalci tolko peňazí, ako posielajú si Spišiáci v Amerike mozolujúci. Až na 30-tisíc spišských vystahovalcov vydržiava svojím grošom celé obce, takmer celú už stolicu. A bárs každého preplňuje úžasom a žiaľom ten prúd vystahovalecký a tá pustota a prázdnota zanechaných obcí, predsa nachádzame aj potechy v tom. Od tých čias totiž, čo Spišiáci tolko zarobených groší posielajú si do otčiny, patrne badáme, že pomocou tých peňazí okrášľujú sa všade chrámy božie i školy cirkevné, vymieňajú sa zadlžené

majetky, stavajú sa celé rady úhladných hospodárskych príbytkov. Naši spišskí vystahovalci nielen že vyplácajú si staré dlhy a oslobodzujú od nich pozemky svoje, lež ešte prikupujú grunty aj nové, tak, že kde-tu už temer všetky pozemky spišských Nemcov prešli do rúk nášho ľudu.

Takto hľa pripravuje si Spišskí ľud budúcnosť lepšiu a bezpečnejšiu keď nie pre seba, ale aspoň pre potomkov svojich.

Už aj z povedaného doteraz dá sa posúdiť, že naši bratia spišskí musejú byť nielen poctiví ľudia, ale aj rozumní. A zdá sa nám byť prirodzeným, že takýto poctivý a rozumný ľud aj v politike volí sebe len takú stránku a takých ablegátov, ktorí tej poctivosti a rozumnosti jeho najlepšie zodpovedajú.

Poslednie volby ablegátske a stoličné dokázaly, že už aj spišskí voličia nahliadajú tú strašnú záhubu, ktorá všetkým nám hrozí so strany dlhovekého panovania liberalizmu. Vo Spiši videli sme pri tých posledných voľbách už práve takých povedo-

Pápež Lev XIII. na prechádzke.

mých a hrdinských ľudákov ako v Nitre a Prešporskej. Ovšem, že pri tom prvom povstaní svojom nedobili sa ľudáci značnejších úspechov proti liberálom a židom, ale poznali aspoň a ukázali nepriateľom silu svoju.

Tak iste ako v Spiši, musíme písať aj o našich bodrých Šárišanoch. V tom Šáriši máme už samých ľudákov, a to veru odvážlivých a duchaplných ľudákov. Rozdiel medzi Šárišanmi a Spišiakmi môže byť len ten, že zakaiaľ Spišiáci majú už aj svojich horlivých vodcov-ľudákov, zatiaľ v Šáriši takých ľud ešte vždy postráda. Aspoň v Šáriši nevyvynúli vodcovia ľudu tú činnosť, ktorú badáme v posledných časoch vo Spiši, kde neunaví ľudomilovia usilovno zakladajú spolky potravné pre ľud, zariaďujú čítace katolícke kruhy, rozširujú «Krešťana», vydržiavajú porady, prednášky atď.

Kto však zná bližšie pomery tak v Šáriši ako aj vo Spiši, bude dobre vedieť, že práca tá tamjších vodcov našich spojená je s mnohými, takrečeno nepremožiteľnými prekážkami. Ten ľud, ináč nábožný a poučlivý, je nedôverčivý, on ťažko dá sa povzbudiť k samostatnému smýšľaniu. Darmo je, ale musíme tu povedať otvorene, že tamjší úradní páni a zvlášte židia považovali ten ľud dobrý len za surovú hlinu, (ako to aj p. Hódossy povedal na sneme o tom ľude) ktorú môže použiť kto chce ako chce. A tak ten ľud bol zväčša len sám na seba odkázaný a dlhé trapné roky naučili ho, že sedliak chudobný proti svojim pánom nezvedie nič. Ľud musel krivdy svoje znášať bez nádeje na pomoc a zažil sa na toľko do toho svojho opusteného osudu, že neodvážil sa už ani dôverovať v lepšiu budúcnosť ešte ani vtedy, keď aj jednotliví ľudomilovia celou horlivosťou priberali sa k ratovaniu ľudu. (Dokončenie nasl.)

POLITICKÉ CHÝRY.

Delegácie.

Ponevác výbory delegačné pojednávajú o spoločných našich výdavkoch, ktoré máme s Rakuskom, a ponevác strana Koššuthistov stavia sa zo zásady proti spoločným týmto výdavkom: preto teda Koššuthisti ani neberú účasť

v delegáciach a neprijmajú členovstva v nich. Následkom toho v tých delegáciach sedia krome troch ľudákov len sami vládni ľudia, proti ktorým naši traja ľudovci nestačia ani dostatočne bojovať a tak prevedie sa a prijíma na tých zasadnutiach bez všetkej ťažkosti čokoľvek. O tomto bol sa zmienil na sneme náš Rakovský, ktorý je tiež členom delegácie.

Tu zrazu napadlo dvom Koššuthistom: Rátkaymu a Kubikovi, že pojdú na zasadnutie delegačného podvýboru, ktorého porady vedú sa tajne. Pánov vyslancov do siene nepustili. Vec predniesli v sneme a ministerský predseda Szell im vysvetlil, že tie zasadnutia môžu byť aj tajné, ak to väčšina výboru tak ustáli. Št. Rakovský to zapieral a vyzval Koššuthistov, aby hromadne prišli na zasadnutie zahraničného podvýboru. A lavičiáci, ktorí na vyzvanie vlády neposlali svojich členov do delegácie, večera popoludní hrnuli sa na zasadnutie vojenského podvýboru. Bolo ich asi 15. Podpredseda gróf Szapáry zakľučil hneď zasadnutie podvýboru a tým urobil konce všetkým následkom, ktoré by z tohto incidentu povstať mohli.

Opravenie zákona.

Minister Ignác Darányi nadložil snemu návrh na doplnenie zákona XVI: 1900 «o pomocných pokladniciach pre hospodárskych robotníkov a služobnú čelad». Týmto návrhom uvádzajú sa nové odbory pomoci: poisťovanie, svadobný výstroj a pohraby. Kto platí do «pomocnej pokladnice» týždenne päť halierov, dostane na svadobný výstroj 65 do 215 korún, a kto platí týždenne desať halierov, tam dá sa pohravný príspevok 60—200 korún, dľa toho, koľko rokov bol patričný členom. Kto platí na dve členovské knižky, tam môže sa pomocný príspevok zdvojnásobiť. Ďalej uvádza sa povinnaté poisťovanie tých robotníkov a zamestnaných, ktorí — ako n. pr. kurčia — následkom svojho zamestnania vystavení sú vo väčšej miere nebezpečenstvu nehody. Zkrachovaným pohravným a svadobno-výstrojným spolkom poskytuje sa tá výhoda, že v skupinách môžu vstúpiť do «krajinskej pomocnej pokladnice», čím majú sa zachrániť splátky ich členov. Ponevác dovolené je platiť aj desať na členovských knižiek, môžu sa stať členami aj lepšie postavení hospodárski úradníci a majetnejší hospodári. Ročná štátna subvencia na tieto odhory ustanovuje sa v návrhu na 15.000 korún.

Židom klepli sme na prsty.

Viac ráz spomenuli sme v našom časopise, že istý Syőnyi (Špitz) zapravotil mnoho aj našich ľudí pre akési náhradné poplatky ako podlžnosti do «Krajinskej Vzajomnej Assekuračnej Spoločnosti».

Ponevác obžalovaní boli citovaní pred súd do Budapešte, naša strana vyzvala týchto, aby nám doposlali potrebné pravotné listiny a pravotárske splnomocnenie. že by sme patričných tu zdarma zastávali.

Takých splnomocnení došlo na nás celá hromada so všetkých strán, a dalo to práce toľko, že to nikto ne-

mohol ani tušif. Ale ľudová strana vykonala všetko možné, aby povinnosť na seba dobrovolne vzatú čo najsvedomitejšie vybavila. Zástupcom všetkých, ktorí nám doposlali splnomocnenie, bol náš ablegát Mikuláš Zboray.

Bolo tých pravot na štyritisíc, ale pán Zboray sa toho ani najmenej nenalakal a dokázal, že či na sneme, či pred súdom vie si povedať svoje ako na to treba.

A veru aj povedal a zastával pravdu tak, že *sám žid Szönyi zriekol sa požiadavky vstahujúcej sa na tie náhradné poplatky.*

Súd sa tedy skončil tak, že ktokoľvek neoznámil písobne svoje vystúpenie z tej spoločnosti, povinný je zaplatiť žiadny poplatok členovský (teda nie dvojnásobný). Ale kto má poistenku (písmo) o tom, že vystúpil zo Spolku a s takýmto sa preukáže: *ten nebude povinný ani riadny poplatok členovský zaplatiť.*

Na to ale, aby kto assekuračný poplatok (teda tie náhradné poplatky) ešte aj druhýraz zaplatil, *nebude mať viacej práva pán Špitz nikoho prinútiť.*

Všetci tí, ktorí doposlali nám pravotárske splnomocnenie, majú byť teda úplne spokojní o tom, že nebudú musieť ešte raz platiť assekuračné poplatky.

Myslíme, že túto zprávu bude s radosťou čítať a s poschvalou spomínať si pána Zborayho. On toho aj skutčne zaslúži, lebo nešetril ani času ani výdavkov, len aby odbil kšeftára žida a vysvobodil vás z osidiel jeho, bo veď sa tu jednalo o pozbavenie vás ťažkých tisícov.

Veru to bola šťastlivá pozhnaná myšlienka od pána Zborayho! A tu sa zase len pýtame: Nuž či nieto viacej pravotárov na svete, len u nás na ľudovej strane? A prečo žiadna iná stránka nepošle svojich pravotárov na obranu ľudá aspoň už len v takýchto zvláštnych pádoch, kde sa o tisíce ľudu jedná? Nuž prečo teda nepošle? Iste len preto, lebo vábiť ľud s heslami od polstoletia otrepanými je iné, a pracovať za ľud je zase iné. Rečníť a nariekať: krv z krvi atď. je veľmi pekné, milé aj šlachetné, ale samosebou nestojí groša, kdežto vládci sa po súdoch a poprezierať tisíce pisiem je snád nie tak milé, ale strašno namáhavé a užitočné je zaiste.

Ba veru, len toľko povedáme: všetci buďte len ľudákmi, tam nám pravdu aj povedia aj obránia.

Zmatky v Srbsku.

V Srbsku vyplukla vládna kríza pre známu požičku, ktorú chcela vyzdvihnúť Vuičova vláda. Na zasadnutí radikálneho klubu, na ktorom boli prítomní všetci radikálni vyslanci skupštiny a senátori veľká väčšina návrh o požičke odvrhla. Vuičov kabinet následkom tohto podal svoju demissiu. Sosvatením nového kabinetu bol poverený Pašič, ktorý je známy o svojom russosilstve. Ale najnovšie dozvedáme sa, že Pašičovi nepodarilo sa prijsť do porozumenia s poprednými štátnici, a tak kráľ nútený bol zase len Vuiča poveriť, by zostavil nový kabinet vlády. V srbsku tedy neprestávajú tie povestné už zmatky a zvady. Tohoto následkom prv-neskorej môže byť to, že Srbi ztratia samostatnosť, bo ktorý národ je

natoľko haštorivý, že nevie sa spojiť k obrane svojej ani v čas nebezpečenstva o život národný, nuž taký národ nebude sa vedieť udržať.

KRAJINSKÝ SNEM.

Snemovňa vyslancov.

Naším voličom ľudovým do Oravy pripomíname, že pán vyslanec Abaffy povedal obsírnú reč na sneme proti liberálnemu vladáreniu a pri tom odvolával sa na tie vaše neporiadky v stoličných a slúžnovských úradoch. Vyčítal ministrom ako sa patrí všetko to, ako sa to u vás s tou chudobou zachádza. Liberáli vaši sa nazdávali, že im bude všetko prehliadnuté, ale pán Abaffy začal si to tak ostro a tak bez všetkého šetrenia, že pozdejšie sám minister predseda Széll odpovedal mu a prisľúbil, že dá tie oravské poriadky prezkúmať.

Rakovský zase predniesol, že v delegáciach odhlasujú sa strašné peniaze na spoločné útraty a strana Kossuthistov si toho nevšima, bo nechce vstúpiť do delegácii a miesta jejich si zaujmú liberáli. Medzitým stalo sa, že dvaja Kossuthisti, ako hostia chceli byť prítomní na zasadnutí delegácie, ale ich ztadiaľ vytvorili.

Z tejto príčiny ohlásil sa na sneme Kossuthista Rátkay a predniesol, že s vyslancom Kubikom chcel ísť poslúchať poradu vojenského podvýboru uhorskej delegácie. Podpredseda túto žiadosť dvoch neodvislých vyslancov predostrel podvýboru, ktorý vyriekol, že tú žiadosť splniť nemôže, ale aby vyslanci podali návrh v tomto smysle pred plénom delegácie, ktorá rozhodne, či zasadnutia podvýboru majú byť verejné. Rátkay potom napádal spoločných ministrov a pýtal sa, aké stanovisko zaujima ministerský predseda v tejto záležitosti?

Ministerský predseda Széll odpovedal hneď. On nenie povolany posúdiť pokračovanie delegácie. Delegácia nikdy neprekročila svoj kruh. Zastáva správne pokračovanie spoločných ministrov a odmieta nápady. Pojednávanie podvýborov neni tajné, veď členovia značia pre časopisy a na druhý deň v novinách už čítať celý priebeh pojednávania. Uzavretia ale vynáša delegácia len vo verejných zasadnutiach. Dľa zákona delegácia sama ustáľuje svoj poriadok a tak má právo vyriešiť i to, že zasadnutia podvýborov budú tajné.

L. Rátkay neberie odpoveď v známosť.

Béla Kubik oznamuje urazenie svojho immunitného práva tým, že ho nepustili do delegačného podvýboru.

Predseda Apponyi oznámi vec immunitnému výboru.

Štefan Rakovszky prosí, aby smel k veci prehovoríť.

Ministerský predseda Széll: Prosím, len krátko.

Štefan Rakovszky potom prehovoril k veci a vyzval neodvislých vyslancov, aby hromadne prišli na zasadnutie delegačného podvýboru.

Všelijaké spôsoby márnotractníctva v hospodárstve.

O márnotractníctvach, ktoré dejú sa v hospodárstve, zostavil anglický profesor hospodárstva Wrightson (čítaj Vrajgzn) nasledujúcich 17 článkov. Každý, i najlepší gazda, má ich vziať do povahy.

1. Márnotractnosť z nevedomosti. Mnohí hospodári neprezvedajú sa vopred o najlepších plemenách statku, hydiny, o najlepšom siatnom zrne, hnojive, strojoch a riade. Nuž a nadobúdať podľejšie veci, keď môžeme mať lepšie, je mrhanie. Často je najdrahšia vec v skutočnosti najlacnejšia.

2. Mrhanie práce tým činom, že pracovné sily používame nesriadene a nevedieme ich rozumne. Nad týmto odsekom môže sa zamysleť i najvýbornejší gazda, a iste domyslí sa všeličo napraviť.

3. Mrhanie poľa. Daktorý mešťan dal by mnoho za tie kúty, cviky, uhly, ktoré na dedinách okolo hospodárskych budov, humán, maštál, plovov atď. s roka na rok neosožne ležia.

4. Mrhanie siať a semena. Koľko ráz sa pri husto seje — a tým sa zmenšuje výnos; ešte častejšie seje sa plané a nečisté zrna, a výsledok je planá úroda a mnoho buriny.

5. Rozvláčanie sena a slamy. Slúžobná čelad často márnotractne nakladá s krmom a stelivom.

6. Mrhanie nesprávnym kŕmením. Často dáva sa statku, najmä repy alebo zemiakov, viac, než treba. To je nebezpečné zažívacím ústrojom zvierat. Následky: pometanie (zvrhanie) telných kráv a často i nemoce, v ktorých statok o život prichodí.

7. Mrhanie hnoja. To deje sa premývaním skrze dážd a sňah; ztrata dusíka v hnojovke a hnoji obsaženého rozhádzaním a ležaním hnoja na poli. Nedostatočné alebo celkom plané hnojiská.

8. Mrhanie pri kosbe sena. Lúky často kosíme prineskoro, keď lúčne rastliny už utratily svoju najväčšiu zázivnosť. Seno nekladie sa dost zavčasu do kôp, ostane ležať a neraz zamokne.

9. Ztrata zbožia. Keď humná a stodoly alebo stohy nie sú dobre kryté, tak že dažde či s vrchu, alebo z boku majú k obilii prístup; tým ho kazia a i na dobrotu zrna škodlive účinkujú.

10. Ztrata skrze myši. Keď križe pridľho vonku stoja, koľko vriec zbožia tak vo väčšom gazdovstve ubudne!

11. Klamanie sa pri kupovaní umelých hnojív a náhradného krmiva. Nejednen myslí si, že kúpou umelých hnojív rozmnožil si úrodu daktorých hospodárskych rastlín. Dakedy má pravdu, ale mnoho ráz sa mu len tak vidí, a keby rátal, presvedčil by sa, že umelé hnojivo viac stojí, než je zväčšenie patričnej úrody hodno. Keď však naozaj potrebujeme umelé hnojivá, kupujme ich u statočných, spoľahlivých kupcov, a dajme ich preskúmať, či obsahujú to, čo mať chceme.

12. Márnotractnosť deje sa i planou opaterou statku a planým, zvlášte pristarým plemenným statkom.

13. Mrhanie je nedokonalé mlátenie a nedostatočné čistenie zrna, neprebratie zemiakov. Následky v budúci rok: menšia, horšia úroda a mnoho buriny (vidz článok štvrtý).

14. Zrovna v ohromnej miere márnotractníci sa zanedbávaním pravidiel, ktoré nám veda nakladá. Na pr.: keď daktorý kus statku ochorie, a neoddelíme ho od zdravých, keď prislabý, chorlavý statok buďto celkom z gazdovstva nevyľúčime, alebo ak jesto výhľad na vyliečenie, úplne ho nevyľúčime. — Zanedbanie prvých úkazov nemoci, až kým sa celá maštaľ nenakazí. Nestaranie sa o čistú pitnú vodu pre statok, o vetrenie maštál a iné pravidlá zdravotnícke.

15. Mrhanie následkom zlého opatrenia hospodárskeho riadu a náradia, pluhov, brán, mláfaciek, sečkovíc atď., ktoré maly by byť pred vplyvom počasia v príhodných sieňach alebo komorách odložené.

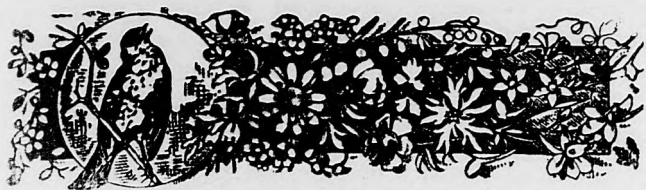
16. Mrhanie, keď nedáme brány, dvere, futrá, zábradlia, pripravy, vôbec drevené predmety natreť olejom alebo dechtom a necháme ich tak pred časom pukať sa, strúchnateť a zhníť.

17. Mrhanie pri predaji statku, keď ceníme statok okom a nie vážením. V tomto ohľade mrhajú statok celé obce, keď si nezadovážia obečnú váhu na statok.

Dľa «Pommerscher Landbote».

Pút' na Maria Remete.

Slovenski veriaci jozefovskej farnosti spojení s veriacimi od pp. Františkánov poriadajú pút na Maria Remete dňa 25-ho t. m. Pút pohne sa o pol 7-mej ráno z chrámu jozefovského pod vedením vel. Ed. Sándorfiho. Na milostnom mieste bude sv. omša, kázeň i popoludňajšie bohoslúžby.

BESEDNICA.

Májova pieseň k Panne Márii.

O Mária krásni kvete,
niet krajšieho v celom svete.
Tys lalija ó Mária
prekrásna si a spanilá.

V máji ruže ti skladáme.
k tebe srdcia obraciamе.
Bo si matko milostivá
Nech sa ti spev vždy ozýva.

Zdobíš ruže i záhrady,
Naše vrúčne to poklady.
Tebe i máj chválu vzdáva,
Krásne kvietky ti vydáva.

To je obraz našich čností,
By sme žili v nevinnosti,
Máriu si verne ctíli,
Bez poškvrný, vždycky žili.

Teba nech máj zdobí kvetom,
I nás spolu s celým svetom.
Hriechy naše zanechajme,
Tebe s májom úctu vzdajme.

Jako ti máj ruže dáva,
Tak nech od nás tebe sláva,
By sme hriechy zanechali
Na pokanie sa už dali.

Máj je mesiac Božskej matky,
Zdobia ho tiež všetke vtáky
Zdobia spevom aj Máriu:
Krásnu, čistú to laliju.

Tak, aj my prespevujme,
V máji piesne povznášajme.
Povznášajme, nebies panne,
Nech jej v máji česť povstane.

Nech sa stane tej Kráľovnej,
Čo jej v svete, neni rovnjej.
Bo je ona našou matkou
Pomocnicou, milou, sladkou.

Nám pri smrti, bude státi,
Bude nás tam zastávaťi.
len my verne ju milujme,
K úcte piesne, prespevujme. *Ján Vdovka.*

Vykladanie karát.

Mnohí ľudia a zvlášte ženské majú veľkú chuť a žiadosť za zásteru budúcnosti nakúkať. Však ale tá zásterka je tlstá a fažká a nedá sa na stranu odtisnúť; človek musí v mene božom čakať, až mu dnešný deň po lžičke donesie a ukáže, čo ešte včera nebolo známe a bolo ešte prikrýté. A pre nás chudákov ľudí je to aj dobre, že nevieme, čo ešte všetko príde; a aby sme všetko trápenie a bolesti až do smrti odrazu nemuseli prehltnúť, dobrý Pán Boh nám to len v malých porciách predkladá.

Ale mnohí práve na silu nechcú čakať, aby v pravom čase zvedeli, čo mu Boh nadelil a vyznačil; a tu si dajú karty vykladať starej cigáňke a dajú sa jej za nosom vodiť. A ponevác teraz sa blíži čas, v ktorom gazdovia sedliaci krmne svine zabíjajú a mnoho slaniny, sadla a zobračkej kaše majú — čo všetko vábi svet cigáňsky — vyberú sa staré cigáňky s kartami do dedín do sedliackých slaninových domov a sú hotové za dobrý kus slaniny ženičkam a dievkam pekné veci z karát vyprorokovať. Ku pr. že dostanú veľký zapečatený list s peniazmi zo sveta; že tá a tá vdova bude mať veľké šťastie, príde pre ňu jeden bohatý pán; dievky sa bohato povydávajú, páni si ich poberú; že pod tou vrbou leží veľký poklad, v hrnci sa dukáty tam presušajú a aj do stanú návod za hodný kus slaniny, ako a kedy sa ten poklad vykopáť smie a môže. A jestli je niektorá žena na svojho muža žiarlivá, hneď jej to cigáňka z karát vyčíta, ako ten muž iné ženy ľúbi a ako to ona prekaziť môže; a jesli je chorá, aj to jej povie, že ju tá a tá, alebo slúžka morí, aby zomrela a ako sa môže obrániť proti takej more!

Nuž vybral som sa aj ja s kartami z mojho bačoviska medzi gazdinky. Nie síce pre slaninu, ale len tak zo žartu, keď už ony tak veľmi rady staré cigáňky počúvajú, ako im tárajú z tých špinavých karát. Myslím, že aj mňa budú počúvať, čo ich i tak nič nebude stáť, najviac, keď si «Vybrané spisy humoristické Zaoska» predplatia, z ktorej knihy sa mnoho dozvedia, keď sú tak všetečné.

Ja o mnohých veciach celkom s istotou môžem z mojich karát predpovedať, ako to v budúcných časoch bude. Ja som sa to neučil pod šiatorom u cigánov a cigániek v Ovčiarisku, alebo v Šamorýne, ale som sa to naučil od jedného čiernokňazníka, ktorý trinásť škôl vychodil a sa aj na kolese točil!

Teraz dávaj pozor! Vytiahni si z týchto karát štyri kúsky!

Tu máš teda štyri karty a to si vytiahol štyri svine, alebo túzov, nuž ale vy to voláte, že «svine». Prvá sviňa je červená, druhú tu máš žaludnú, tretiu holbovú (zvonovú) a štvrtú zelenú. Z týchto štyroch karát ja tebe istotne predpoviem budúce dni, čo sa v nich stane.

1. Červená sviňa. Keď sedliacka deva miesto čo by mala slúžiť vo svojej dedine, radšej ide do mesta sa do služby založiť, myslí si: Tam dostanem lepšie jesť, mám viac slobody, rodičia ma nemôžu vždy napravovať,

napomínať. Mestské šaty mi lepšie pristanú a je len predsa krajšie v panskom dome slúžiť, nežli v kravskej maštali s vidlami sa v hnoji babrať.

Ona sa teda založí do mesta. V ten čas, keď sa služby božie odbavujú, nemôže odísť z domu; vtedy ale, keď môžu výst z domu, tu a tam stoja vojaci, ktorí ešte nemajú svojich najmilejších, alebo sú tovaryšia v dome, medzi ktorými je veľmi zábavno. A ona pobadá, že frajerkárstvo chytřejší kráti čas, nežli čítanie v modlitebnej knižke. Niekedy sa aj to pritrafi, že domáci pán jej (zvlášte, keď je krajšia, než jeho a jej pani) neverí siestemu božiemu prikázaniu, ani deviatemu a v tomto ohľade je sviňa a lapaj. Alebo sa takej mladej osobe, čačanej na tváry, na duši sbrizganej podarí, že môže u nejakého ľahkomyselného vdovca dom viesť, alebo u písára frajceimerkou byť. Či sa ona zachová v poctivosti, v nevinnosti, v statočnosti? Ťažko! Môžeš sa stavať o desiatku proti jednej zlatke, že nezadlho príde domov nie v česť, ani v poctivosti; alebo zájde do takého domu, v ktorom mnohé porúšané, pokazené, vyslúžené panenky s «obšitom» bývajú.

2. Žaludná sviňa spojená s holbovou sviňou. Tieto dve svine keď sa spoja, veľmi prerývajú dobrobyt domácnosti a pokoj vo familli.

Keď tvoja žena nie len drahé hodvabné šaty a fajnové plátno ľúbí, ale aj kávičku a pri tom s kmotričkami nezapovrhne ani rózoliš a sladké likéry a rada vypeká; a ty seba z holbičiek — nie prázdnych, ale plných — na žiaden pád niečo odtrhnúť nechceš a dôchodky vaše vám ukazujú, že len pri dobrej, čerstvej vodičke a pri jednoduchej zdravej chôve sa dom váš udržať môže a vy spornými silami gazdujete zo džbera do hrotka, z vreca do tarnistry a spolu dúchate do jedného vreca, za jeden remeň faháte von z domu dobrobyt: vtedy buďte istí, že vás pohnú z vášho nepohnutelného, vysadia vás na ulicu a pohnuteľné háby vám na bubni vykričia. Sviňa tá nemusí všetku žalud sozrať, ani všetky hoľby vyprázdniť.

3. Zelená sviňa predstavuje závistníka. Ona v závisťi svojej ogrúli bližného svojho a svojim špinavým rypákom závistným ryje v dobrom mene a šťastí bližného, ktorého šťastie nijak zniesť nemôže. Jestli máš nie len tvár, ale aj dušu zelenú od závisťi, vtedy buď istý, že podryješ nie len svoje telesné zdravie, ale iste aj tvoje dušné spasenie, lebo závisť je z tých sedem hlavných hriechov, ktoré k diablovej a k ohňu večnému vedú — to tebe iste môžem predpovedať z tejto karty.

Ako vidím, žiadaš seba ešte niekoľko karát vytiahnuť. Dobré, teda pozrime, čo sú za ne.

4. Zelený dolník týka sa rodičov. Keď vy jedného jediného synáčka máte a jemu všetko spravíte a dáte, čo on chce, ba ešte aj viac, než chce a myslí; a keď ste vy poslušní vášmu synáčkovi miesto toho, že by on mal byť vám poslušný; a keď vy málo alebo zhola žiadnej almužnej nedávate chudobným, len aby ste volakedy synáčkovi vášmu mnoho zanechať mohli: tak z tohoto synáčka vyrastie syn, ktorý od gruntu zlým a zkaženým zostane, rodičmi zapovrhne a ich trápiť bude. Keď ho jeho nanič-

hodnosť a zkaženosť ešte snáď za mladý nezničí a o život neprivedie, tak konečne ako starý lump v chudobe, v potupení zahynie a snáď ešte aj pri tých dveroch, ktoré do vášho domu vedú a v ktorom dome teraz bývate, zobrať bude.

5. Zelená desina prorokuje manželom dobrú, zelenú nádej!

Keď sa mladý šuhaj ožení a pri vyberaní ženy nehľadí na jej hladkú a bielu kožku, ani na jej sladké a lichotavé táraniny, lež hľadí len na to, aby tá, ktorú si na krky zavesí a až do smrti svojej na tých krkách svojich vláčiť má, bola tichá, pracovitá, utiahnutá a nábožná; keď ďalej on i sám pilno pracuje, rodičov starých si uctieva a zárobky neprefochce; keď on riadne chodí na kázne a slyší slova božieho i doma čítava z dobrých kníh; keď on deti svoje k poslušnosti, k pilnosti a dobrým mravom pridrža: takému mužovi môžem predpovedať, že on už na tomto svete spokojný život bude mať. Mnohonásobný kríž, čo iných ľudí trápi, okolo jeho dvier obide ako ten smrtonostný anjel v Egypte obišiel dvere tých Izraelitov, ktorí mali dveraje krvou veľkonočného bāránka naznačené.

6. Žaludná sedmina prorokuje mestským dámam a pánom toto: Mladý, alebo aj nemladý už panák oblázní sa za trasorítkou, ktorá patrí medzi tie najpeknejšie kulifajky v meste. Taká musí byť na každom bálu a v divadle natahuje krk a pozerá vókol seba ako dáka princezna. Doma trávy celý čas svoj v cifrovaní a okrášľovaní tela a rúcha svojho, v čítaní románov, v štikovaní, v báhaní na klavír a vo vískaní. Pani mamušenka prináša do postele raňajkovú kávičku svojej poklonyhodnej dcéruške lebo si ona svoje útlunké zdravie šetríť musí.

Jestli si seba, ty mladý alebo starý trkvas, takúto mačku vzal za ženu, už máš odprorokované na celý život svoj! Si sa za blahoslaveného vychvaloval, že si mohol dostať ručičku tohoto milého anjela a si nešťastlivým trulom zostal! Táto osoba bude ťa trápiť ako jež, kde sa ťa len dotkne! Ty jej máš slúžiť zo všetkej sily svojej; tvoje dôchodky pohlce móda jej šabrakov. Narobiš si dlhov až po uši. Slúžka ani jedna nevydrží u nej; ona ale, toto drahé stvorenie nechce nič pracovať, ani sa tomu nerozumie — tým viacej bude ochkať, jochkať, fňukať, skučať, zamdlievať a vylihovať.

Ona bude veľmi nešťastná; muž sa jej viac neľúbí, je jej nechutný, už nezodpovie tomu jej ideálu, lebo sa už tak neblázní, ako kedysi, keď ju po prvý poznával. A muž zase nachádza tak, že ten jeho domyselný anjel má v sebe niečo z jednej naničhodnej lenivej cigánky a z jednej zlostnej kočky.

Teraz prosím ct. čitateľov a čitateľky, ráčte mi každý dať nazad svoju kartu. Z «Vybraných spisov Zaoska».

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na Kerepeši-út č. 72., odporúčame obecnstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

Zdravas Maria.

Už sa zora ukazuje, nový deň už nastáva;
 Obloha sa rozžiaruje, pomíňa noc šeravá,
 V odpčinku odbavená: Tisíckrát buď pozdravená,
 Matko nášeho Pána, najkrajšia hviezdo ranná!
 Zvonu zavznie hlas, k úcte volá nás:
 Zdravas Maria!

Došla stupňa poldenného slnka žiara preskvelá,
 Ligoce sa v lesku jeho širo-šire zem celá,
 Čarokrásne ozdobená: Tisíckrát buď pozdravená,
 Panno nepoškrvnená, Matko naša milená!
 Zvonu zavznie hlas, k úcte volá nás!
 Zdravas Maria!

Zašlo slniečko za hory, šerá noc sa nadýma,
 Nebe hviezdami zahorí nepočetne mnohýma:
 Hviezdy žiaria s neba kolké, buď ti pozdravenie tolké
 Od nás, Matko, ktorá máš starosť milú vždy o nás.
 Zvonu zavznie hlas, k úcte volá nás:
 Zdravas Maria! Ján Kovalčík.

Soznam milodarov na kostol Božského Srdca Ježišovho v Stankovanoch.

Číslo 4—49.

Adalbert Fodor 20 korún, Maria Janiga vdova 10 kor., Jozef Hromada 10 kor., Jozef Janiga 9 kor., Jozef Straka Belko 6 kor., Pútnici Kalvárijski 2 kor. 40 hal., Jedna p. z Ružomberka 1 kor. 60 hal., Anna Štúr Kulišan 2 kor. 40 hal., Jozef Brveník 80 hal., Anna Hollý 60 h., Anna Laclavík 20 hal., Štefan Mikulec 30 hal., Katarina Mařal 60 halierov.

Po 4 koruny: Ján Pridavok ml., Zuzanna Pridavok, Ján Tatar z Rojkova, Adalbert Balogh.

Po 5 korún: Jozef Straka s kamarátami, Teresia Ficko r. Púček, Ondrej Ficko, Jozef Malcho.

Po 3 koruny: Jozef Štúr Kulišan, Zuzanna Šimo r. Fúra, Ján Lacko Drapčo, Ján Havčo ml., Štefan Smolár Miklóssy, Ján Matula st., Ján Chovanec Kabla.

Po 2 koruny: Jozef Urban Holec, Katarina Chovanec r. Trasoň, Juraj Laco s manželkou, Katarina Holly r. Behjak, Ján Vlossák, Jozef Pripin, Ján Pluhatar, Jozef Mišik ml., Štefan Lacko, N. Reholka z Gombáša, Teresia Mišik ml. Ficko, Tereza Mišik st., Helena Hromada, Maria Chovanec r. Kevek, Ján Halama, Anna Vančo.

Po 1 korune: Jozef Zrník Pekár, Jozef Brveník, Ján Ficko Nr. 4., Teresia Lacko r. Suma, Kudera K., Maria Lacko, Görgetegi, Peter Oswald, Zuzanna Kiseľ, Anna Pripin Lelek, Maria Búvala, Jozef Holdoš, Katarina Holdoš, Zuzanna Šimo vdova, Jozef Belko.

Sbierka P. Žofia Nikel r. Szkicsák 64 korún. Prispeli po 10 korún: Antonia Hammerschmidt r. Szkicsák, Žofia Nikel r. Szkicsák — Szkicsák Francová, Scheftsik Štefanova, Jolán Várady; po 2 koruny: Leopold Singer, Báhory Štefanova, Franc Iršik; Po 1 korune: Samuel Kasz, Štefan Klaesko, Klement Nikel a Robert Szkicsák

5 korún. — Spolu číslo 1—49. učini 5364 korún 13 halierov.

Božské Srdce Ježišovo, daj aby sme Ťa vždy viac a viac milovali!
 (Pokračovanie nasleduje.)

CHÝRNIK.**Úctivé upozornenie!**

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prílepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačenu adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávosťami ako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.
 Vydavateľstvo novín.

Dvorný bál bol dňa 14. t. m. večer v budínskom kráľ. hrade. Bol tam Jeho veličenstvo, viacerí arcikniežatá a arcikňažny, diplomatický sbor, ministri, krajinskí hodnostári, biskupi, magnáti, vyslanci, hlavní župani, generáli od spoločného vojska i od honvédstva atď.

Vyznačenie. Našho rodáka, znamenitého spisovateľa, Jozefa Kompáneka, farára ostratického, Jeho Sv. Lev XIII. vyznačil záslužným krížom «pro Ecclesia et Pontifice» za zásluhy cirkevné a za vernosť k pápežovi. Blahoželáme vernému, slovenskému kňazovi a rodomilovi.

Žid ministrom vojny. Z Rímu úradne oznamujú, že kráľ Viktor Emanuel generála Jozefa Ottolenghiho vymenoval za ministra vojny. Nový taliansky minister vojny je synom jedného chudobného žida kupiaceho s okuliarmi; šiel za vojska, rýchle postupoval po vojenských hodnostiach a je spomenutia hodno, že nedaľ sa pokrstiť, lež verne pridržal sa a pridrža sa i teraz viery Mojžišovej.

Lúpež na majetku arcikniežat'a Jozefa. Zo Stolného Belehradu sdeľujú: Na puste Göböljárás zvanej, ktorá patrí ku panstvu arcikniežat'a Jozefa, dosiaľ ešte nevypátrání zlodeji previedli opovážlivú lúpež. Vlámali sa do budovy špánskej a fažkú očelovú skrynu, ktorá bola pripevnená ku múru, odrazili a cez oblok odniesli. Skrynu potom v blízkom kroví otvorili a vyrabovali. V pokladnici bolo náhodou len 150 korún, tieto zlodeji vzali a písma porozhádzali. Ktosi ich musel pri práci poplašit, lebo pri vylámanej skryni nechali mnoho rozličných vlamačských nástrojov. Žandári stopujú opovážlivých zlodejov, ktorí aj na puste Galamboš spáchali podobnú krádež.

Mrazy vo Svajciarsku a Francúzsku. Z Genfu oznamujú: Zo všetkých krajov dochádzajú zprávy o prudkých mrazoch. V krajoch, v ktorých bývalo veľmi bo-

haté vinobranie, nebude toho roku takmer žiadnej úrody. Víno je úplne zničené. V severných krajoch švajciarskych bolo zničené prudkým mrazom všetko ovocie. — Z Parížu oznamujú: Minulý štvrtok v noci nastaly tu prudké mrazy a sňazilo. V mnohých krajoch Francúzska na ovocných stromoch a na poľných plodinách spôsobené byly značné škody.

Oheň. V spišskej Kamjonke dňa 4. mája try stodoly zhoreli.

Zakročenie proti mestským služkam. Po mestách bývajúcim ľudom všeobecne zväma je vec, že stav mestských služiek čo sa týče poctivosti a mravnosti, vôbec nestojí na príliš vznešenom stupni. Preto z verejnomravných i zdravstníckych pohnútok konečne aj polícia sa odhodlala, že prísnejšie zakročí v tejto záležitosti mestských služobných. Kapitanát predsedu všetkým vyzýva všetkých zamestnávateľov, aby nebrali do služby také slúžky, ktoré si už vopred vymieňujú, aby mohol k nim chodiť mužský na návštevu. Ďalej nariadil, že ktorá slúžka sa v zime (od 1. novembra do 1. marca) do 7. hodine večer, (v lete od 1. marca do 31. októbra) ale bo 9. hodine po ulici túla, alebo sa vyzývave chová, odvedená bude na políciu a lekársky prezkúmaná a jestli sa zistí na nej nákazlivá choroba, poslaná bude do nemocnice, jestli bude ale zdravá, odsúpaná bude zaraz do patričného svojho rodiska. Cudzie bez krem služby vyše troch dní nesmú sa zdržovať ani na službu prostredkujúcich a jestli si behom troch dní nehladaly a nenašly žiadnej služby, budú mať nejaký výsledok. Len to je škoda, že tieto pravidlá nevydala budapeštianska, lež — satmárska polícia.

St'ahovanie. V aprílu išlo asi 400 ľudí so Spiša do Ameriky.

Hlad v Sibírii. Z Petrohradu sdeľujú, že v západnom Sibírii panuje ešte väčší hlad než v juhovýchodných európskych guberniach. Z Barnaulu došly zprávy, že po cestách okolo osád povaľuje sa tisíce zdochlých vyhladovaných zvierat, ktoré otravujú celé okolie. Roľníci nemajú už ani čo do úst vložiť. Vláda nedávno poslala do týchto miest obilie, ktoré však pre neporiadky na dráhach dosavád ešte nedošlo.

Assentírky sa v spišskej stolici už skončili. Malo sa v celej stolici postaviť 5102 povinovatých, ale dostavilo sa len 1184, ostatní teda dva tisíc 918 nachodia sa hneď všetci v Amerike. Z tých 2184 uznali 387 za súcich a 108 vriadili do doplňujúcej rezervy. Keď to tak pojde ďalej, o krátky čas nebudú mať koho za vojáka brať.

Samovražda v divadle. Z Košíc telegrafujú: V utorok večer odohral sa v tunajšom divadle krvavý prípad. Karol Novák, vojanský pekársky official, ktorý sedel v prvom rade na gallerii prvého poschodia počas predstavenia zastrelil sa. Zafúbený bol do primadonny Zelmy Szegedi a k vôli nej chodil veľmi často z Miškovca do Košíc na predstavenia. Novák sa práve v ten okamih zastrelil, keď herečka vstúpila na javište a hneď vypustil dušu. Prípad vyvolal veľké rozčulenie a veľká časť obecnstva opustila divadlo.

Lapený šialenec. 24ročný kellner Béla Gottfried pred pár týždňami zutekal z bláznica na Leopoldovom poli, prv sa však vlámal do skladu na šaty a poriadne sa vyobliekal. Odtedy túlal sa po hlavnom meste, kým ho konečne tieho dňa nechytily v Röck-Szilárdovej ulici v jednej pivnici. Jedna služobná zbalala ho v jednom tmavom kúte, na čo hneď zavolala policajta. Gottfried pred kapitánom VIII. okresu tvrdil, že sa schoval do pivnice pred dažďom. Avšak proti nemu svedčí tá okolnosť, že v pivnici bolo polámané viac zámkov a u neho našli viac zlo-dejských kľúčov. Gottfrieda zatkli.

Záhadná beštia. V obci Sv. Peter (mošonská st.) po niekoľko dní panuje veľký rozruch, pretože v nočnej dobe navštevuje dedinu akási väčšia divá zver, ktorá sa vkráda do chlievov a trhá prasce a ošipané. Zdesení občania sú tej mienky, že na okolí musí blúdiť nejaká väčšia beštia, ktorá ušla z daktorej menažerie, avšak zver bude pravdepodobne vlk, ktorý sa sem od niekiaľ zatáral.

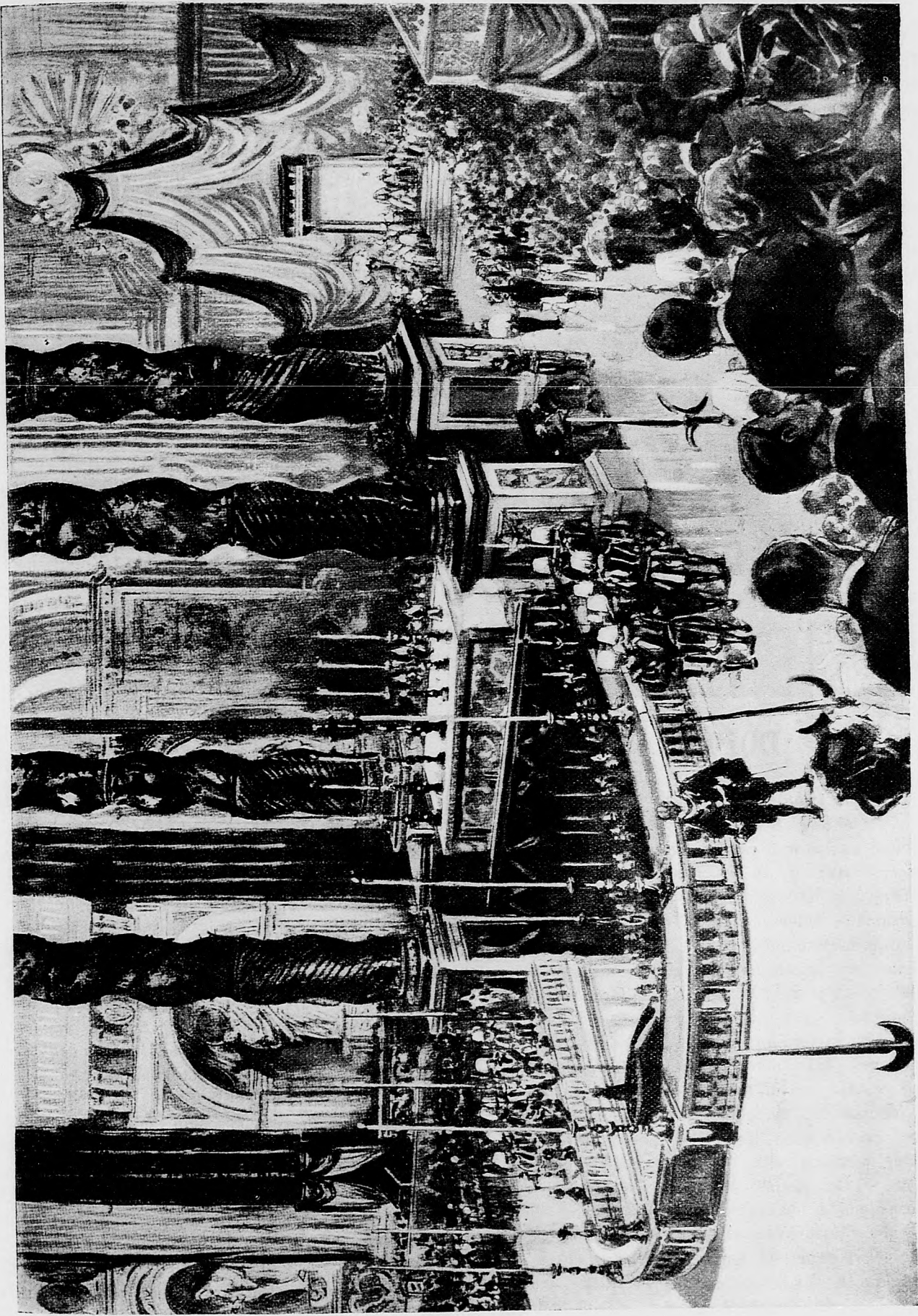
Zemetrasenie. Na ostrove sv. Tomáš (Dánske Antilly) pozorovali 13. t. m. o 4. hod. 30 min. odpoľudnia zemetrasenie, ktoré spôsobilo nemalé rozčulenie. Obyvateľstvo utekalo zo stavení. Otrasy pominuly bez toho, že by byly spôsobily nejakú škodu.

Slúžny vo väzení. Zo Šátoralja-Ujhelyu oznamujú, že tamojšia kráľ. súdna stolica Gustáva Bárczyho, slúžneho v Szerencsi, pre zneužívanie úradnej moci posúdila na desať dní do väzenia a na ztratu úradu.

Vo vačku vystrelený revolver. Tunajší 17ročný krajčírsky pomocník Vilhelm Lacko prechádzal sa v Ludovom lesiku s revolverom vo vačku. Revolver mu medzi-ím náhodou vystrelil a nábitok vpálil mladíkovi do žalúdka. Poraneného odviezli do Rochusovej nemocnice.

Nemajú dost' vojska. Anglický minister vojenstva zaluje sa, že nemá dost' vojakov, ktorí by tvorili špaliere, pomedzi ktoré bude tiahnuť korunovačný pochop. Celé vójsko je v Južnej Afrike. Pán minister vojenstva teda najíma vojakov ku špalieru, ktorí nebudú iného vedieť, ako salutovať.

V století tomto najvýtečnejší a na povšimnutie hodný vynajdený, bezpochyby neprevýšený «**dvojnásobno-elektromagnetický kríž R. B. N. 16867**». Radosť nám spôsobuje, keď jeden poďakujúci list môžem uverejniť, ktorý list jedna — bola nemocná — k vynálezcovi pánu Albertovi Müller, Budapest, V. ker. Vadász-utca 42/L poslala, ktorý nasledujúce znel: Mnohé roky som chorela, všetko možné som probovala, každý domáci liek som užívala bez toho, žeby veľkým bolestiam mojim bolo pomožené bývalo. Ani jesť som už nevládala, žalúdok moj nič neprijal, ukrutné chrbtové bolesti, klanie, dýchanie ťažkosti, klopanie srdca, hučanie uší som trpela, od boľasti som celé noci nemohla spať. Všetko toto sa minulo a chvála nebesiam som zdravá. Jejich elektro-magnetický kríž R. B. N. 86967 vyslobodil. Nech príjmu za jejich vynález moju srdečnú vďaku, lebo nekonečne šťastlivá som a od ukrutných boľastí som vyslobodená. — S úplnou úctou v Nemeckých-Zámkoch, Mária Wellinger, kupcová žena.

Privítanie pútníkov v kostole sv. Petra.

Hor' sa do Levoče!

Vrelé slzy kajúcich hriešnikov a tie sv. Missie, ktoré horlivi kazateli nášho biskupstva a iní duchovní bratia v Kristu behom troch dní k úcte levočskej Panny Marie sídeným ctiteľom Marianským vydržiaujú, nútia mňa k tomu, by som aj tohoto roku slavnú púť do Levoče zariadil. 30-ho júna osobný vlak pohne sa ráno o 4 hod. 10 minút zo Žiliny, vo Vrútkach bude o 4. hod. 40 min., v Stankovanoch o 5 hod. 34 min., do Ružomberka príde o 6 hod. 10 min., do Liskovej o 6 hod. 14 m., do Teplej o 6 hod. 17 min., do L. Sv. Mikuláša o 6 hod. 48 min., slovom o 10 minút neskôr ako raňajší riadny osobný vlak. Cestu až do samej Levoče po železnici prekonáme. Ta idúc, celá karta sa vymení, nazpät ale zdarma. Osvedčujúci listok každému vopred odošlem. Konečne oznamujem, že toho roku pod drahocennou a vzácnou zástavou ku cti najsv. Srdca Pána Ježša a Kráľovnej najsv. Ruženca venovanou do Levoče pôjdeme. Prihlásiť sa možno u mňa až do 18-ho júna.

V Habovke, p. p. Zuberec, (Orava) 12. mája 1902.

Ján Hattyár,

habovský farár, č. strážnik sv. Domu v Lorete
a vodca púte.

DOPISY.

Chynorany.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactenýj Pán Redaktor!

Ráče nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom Kresťane.

Takej dušu okrievajúcej pobožnosti a slávnosti sme boli posledniu nedeľu apríla my Chynoranci účastní, že že to mlčaním pominiť nemožno. Bol bych očakával, aby to niekto iný opísal, lebo ten, ktorý nám túto slávnosť spôsobil, je môj brat: *Štefan Bezák*, farár račšdorfský u Prešporku.

On kostolu svojho rodiska zakúpil z Francúzska «Vendenove» (Aabe) mesta, jednu krásnu vypuklú (Relief) križovú cestu, v slohu románskom. Rámy sú barvy dubovej, predstavenia sú bohato rezbárska práca s mnoho osobami prevedené z bieleho mramoru. Dielo je to u nás nikde nevidané; výška 125 ctm. šírka 85 ctm. Hodilo by sa ono aj do Basiliky, tak je krásne; a skoro večité, lebo je pálené z terrakotty. K tomu aj peknú fundáciu založil, aby v pôste kňaz odbavoval túto pobožnosť.

My Chynoranci za tento vzácný dar, cestou pána biskupa sme sa zadakovali, ale z príležitosti posvätenia tohoto, v celej stolici nitrianskej páru nemajúceho diela, aj verejne v novinách vašich sa poďakujeme, prajúc

nášmu krajanovi, aby Ježiš hojne vynahradil to, čo k jeho sláve, k obnoveniu pamiatky jeho utrpenia a k dušnému spaseniu svojich krajanov učinil.

Posviacka sa znamenite podarila, vebný pán Otec *Engelbert* a trnavský kvardián, ktorého môj brat, s dovolením pána osvieteného nitrianskeho biskupa k nám poslal, je výborný kazateľ, už sa patrilo na nás, ráz aj slovo božie počuť kázat! Nebolo človeka, ktorý by nebol býval pohnutý duševne, ktorý by horké slzy nebol ronil, tak utešene k srdcu ráčil hovoriť kazateľ. S radosťou môžem sdeliť, že ovocie aj hojne bolo z rozsievaneho slova božieho, lebo mnohí naši poblúdlí bratia zanechajúc krému u ňoh ukrižovaného rozjímajú o svojom spasení! Daj Bože hojne úrody v obrateniu!

Prijmite aj Vy, milý Otče *Engelbert* našu povďačnosť za poslúžený pokrm duševný. Nech Vám Boh je sám odplata! Ďakujeme že ste nás naučili za krátky čas príhodnú pieseň pri odbavovaní tejto milej pobožnosti spievať; že ste nás naučili spôsobu, jako máme križovú pobožnosť s úžitkom plnomocných odpustkov odbavovať, o čom aj listina základna obšírne nás učí!

Máme teda peknú križovú cestu, ktorú si obzreť všetkých, ktorých by zajímalo, týmto úctive povolávame.

K dokončeniu týchto riadkov zpomiením: Mládež mužského pohlavia slovo božie (aj keď hlásané býva) nikdy nepočuje, lebo musí byť von z kostola na cintorin. Kostol náš je príliš malý v tejto ľudnatej obci, budeme sa modliť k Pánu Bohu, aby z tých početných kňazov, ktorých obec chynorianska vychovala, mnoho takých dobrodincov vzbudil, jako je pán račšdorfský farár, že by sme chrám boží čím skôr zväčšili boli vstave.

Ignác Bezák, podrychtár.

***

Malé-Sulany.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctenýj Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráče nasledovné riadky v «Kresťane» uverejniť.

V našej obci mali sme 13 hlasov, pri terajších ale popisoch ostalo nám len deväť, asíce pod tou výhovorkou, že také majetky, kde je sama žena, tá hlasu nemá.

Dňa 8-ho b. m. prišiel pán notár s výkazom voličov, s tým opravením, že ktorý nebudeme vnesení, aby sme do 15-ho b. m. zadali rekurs, t. j. aby sme reklamovali.

Ja, jako taký zvedavý — chcel som vedieť koľko nás je, nuž som pozrel do toho protokola, až naráz vidím že je ten vynechaný jeden, druhý, tretý, až konečne hľadím, hľadím, tak vidím, že ani ja som neni — teda už štvrtý.

Pýtam sa pána notára, že čo je to? Pán notár hovorí, že on za to nemôže. No myslím si, «počkaj drozde, veď je ešte neni pozde.»

Ja, jako taký sám sebe gazda, a už 23 roky medzi tým známy, pritom 9 mesiacov som bol sprisahani obci, 5 rokov a 2 mes. rychtár, a 5 rokov minulo čo som krémár, sklepar, trafikant, a ešte je teda všetko málo?!

No toto je pekne! Človek platí 185 korún dane, a teraz ešte nemal by som mať hlas? ha! ha!

Veď by som pozrel pod tú liberálnu čapicu a ten figel. Keď do týchto čias som mal hlas vždy na čele ľudovej strany, a teraz nie, oho!

Po pri tomto upominám všetkých voličov ľudovej strany, aby veľký pozor dali pri budúcich voľbách.

Nech žije ľudová strana! G. M., krémár.

***

Malé-Borove.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vážení Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovným mojím riadkom v našom obľúbenom «Kresfane» miestočka dopriať.

My sme tuná v smutnom položení, chlapi idú za more, len ženy zostanú doma. Tuná máme hrozné vrchy, kraj je neurodný a čas je vždy mrchý; vietor v máji zo sňahom duje, a svet potravu po 2 zl. cent kupuje. Jarnej práce ešte máme mnoho, Bože! čo to bude z toho. Svet zadlžený až po uši, s prinutením za more utekať musí. Sklársky zárobok ten už slabo stojí, lebo je sklo drahé, ľudkovia moji. Remeselníkov je teraz mnoho, jako môže každý dobre vyžiť s toho?

Počali nám tu židkovia otvárať uhelné bane, ale nás chceli pochytať do kleští na podpis, zachovaj nás od nich Pane. Ale sme im dali pod šticu, aby nás neprivedli na zobrácku palicu.

S Bohom!

Ján Vdovka,

dozorca sklárov a rečičiarov.

***

Ludrova.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Blahorodý Pán Redaktor!

Jestli za dobré ráčite uznať, uverejnite mojich pár riadkov.

Z našej obce veľmi málo dopisov čítame v našich novinách, ačpráve dosť sa všeličoho zvláštneho u nás postáva. Naša mládež pred fašiangami naučila sa divadelnú hru «Bludár» ktorú nám vo fašiangovú nedeľu, pondelok a útorok večer prednesla vo veľmi pekných výstupoch, tak, že aj so susedných obcí dochodili navštevovatelia. Po skončenej hre, riaditeľstvo navrhlo naším hráčom že či pristanú ísť do Ružomberka predstaviť tú istú divadelnú hru, na čo i všetci herci pristali a splnili čo slúbili. Tak teda naši herci, sedliacki synovia a dcéry dňa 20-ho apríla išli do Ružomberku, odohrať divadelný kus, ktorý bol veľkým potleskom prijatý.

Obecenstva bolo v dost hojnom počte zidené, ktoré pozostávalo so samej vyššej inteligencie. Je to všetko potešiteľne keď aj môžu dačo vykázať. Naša mládež už nám predstavila viac kusov, asíce: «Za živa mrtví manželia», «Pán Bochník pred parádou», «Starý zaľubenec», «Preporodenú obec», «Strýdža z pod hája», «Dobrá bolesť, čo dá pojesť». Sú to všetko pekné kusy zábavné a veľmi poučné.

Keď by ctený čitateľ na všetky sa bol poďíval, vždy by vedel spomínať, že jako máme našmu riaditeľstvu ďakovať. S úctou som,

Ján Trnovský, obuvník.

Mútne (Orava).

Dôstojný Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte uverejniť nasledujúcich dobrodincov, ktorí k ulaveniu biedy ľadovcom navštívených občanov, Mútneho a Benedika, svojimi milodarmi prispeli ráčili.

P. P. T. T. Žofia Karlik, Lipt. Lúčky 10 kor.; Jakub Šujanský, Bpešt 2 kor.; Jozef Szikora, Vrickó 1 kor. 40 hal.; Pavel Majstrík, Rovné 3 kor.; Martin Nádaždy, pož. Szöllös 2 kor.; kroz prev. pána Jozefa Hattyár veriaci Huttyanskí 5 kor.; kroz prev. p. farára hybbsského Antona Klimesik 9 kor. 50 hal., ku čomu prispeli: Alžbeta a Berta Asztalovský po 2 kor.; Maria Korábek 2 kor.; Mária Asztalovszký 1 kor.; Fanika Sticker 1 kor.; Jozefina Medveczký 1 kor.; Mária Medveczký 50 halierov. Všetkým milosrdným dobrodincom nech Pán Boh láskavý zaplatí a tisícásobne vynahradí a od podobného nešťastia zachráni!

U nás veľká bieda a nedostatok, zvláštne pre roľníkov, ktorý nemajú krmu pre statok, zima, mrázy, áno ešte aj sňah, statok sa nemôže vyhnať von a krmu nieta, k dostaniu veľmi ťažko a draho. Láskavá vysoká liberálna vláda sa postarala koľko toľko o iné hornoviediecke stolice; len jedine na najbiednejšiu Oravskú stolicu ľavou rukou kivnula: «Arva fuisti et arva eris», prečo si si ľudákov, a to v obyčvoch volebných okresoch vyvolila? No ale dobre, veď ten Pán Boh a dobrí ľudia nedajú nám zahnúť, a my len ľudáci zostaneme!

So srdečným pozdravom Vend. Grappa, farár.

***

Emsthal, (Štyrsko).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Slávna Redakcia!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Kresfane».

Ponajprv prosím mne prepáčť a moje chyby opravíť, bo viem i tak, že v mojom liste moc chýb najдете. Za to ja ale nemôžem, lebo u nás na uhorských Slovákoch je vždy ten hlúpy nápad, že sa my Slováci v našej materinskej reči vzdelávať sa nesmieme, a či o to nestojíme. Páni učítelia v školách dietky inšie neučia, len maďarský, že ako sa menuje stôl, stoličky, okná atď.

Preto my Slováci väčším dielom ostávame nevzdelaní. Pritomne prosím et. čitateľov nášho «Kresfana» aby na to zábudliví neboli, nášho obľúbeného «Kresfana» čím viacej rozširovať. Kto nevie, čo náš obľúbený časopis chce docieľiť, treba mu to vysvetliť, lebo len tak ku cieľu pôjdeme, keď nášho «Kresfana» rozširovať budeme. U nás v trenčianskej stolici je ten zvyk, že keď ženská zľahne, susedia hneď sú zvedaví, čo porodila, jestli je chlapec hovoria: že Pán Boh vám požehnal «hauzíra». Chvála Bohu, aspoň bude vyrábať v Prusku alebo v Rusku a v Amerike peniaze, a bude nám sem posielat. No pravda. Kde-že ich vezme, keď nám hauzirom vláda zakázala hauzírkú po mestách, dedinách a ešte aj v Tepliciach. Zakážu vám hauzirovať, kdežto len v Uhroch, našej vlasti. Asnád k vôli mladým pánom krivonosom?

Tu ale žiaden o nás chudobných hauzírov nestojí, nikto sa za nás nezaujme. Ale štát ohromné summy peňazi od nás zoberie, len že o nás sa nestará, kde budeme hauzírovať, keď nám vláda čo lepšie mestá a teplice zadržala.

Naším hauzírom hádam je veľmi dobre, keď sa žiaden proti tomu horespomenutému škandálu neohlási, veď keď nám čo najlepšie mestá a teplice pozakazujú hauzírovať tak potom hádam sa drevo v horách ponúkaf nebudeme, bo veď nám drevo v horách odkúpiť nič nemôže. Teda drahí ľudáci, majme sa na pozore, aby sme pri buducích voľbách mohli svojich ľudí voliť a nie cudzích!

So srdečným pozdravením som *J. Čecho*, hauzír.

***

Dobrá-Voda.

Mnohovážený Pán Redaktor!

Zo žalostným srdcom dozvedeli sme sa, že náš duchovný otec Rudolf Novák vyvolený je do mesta Svätého Jura. No, my nechceme povedať, že vám ho závidíme, ponevác to sväté právo nám nedovoľuje, ale radšej blahozeláme všetkým vospolok vám, že tak prozretdelného otca dostanete, jako sme my do teraz už osemdesiat rok s ním čo kresťania-katolíci horlive dľa srdca Ježišovho vždy úpenlive sa v kresťanských povinnostiach v jedno milovali.

Povedať ale musím, že každému z nás slzy ronif budú pri odchode tohto nášho dobrého otca. Teraz ale chcem len pár slov prehovorif o jeho účinkovaní. Velp. Rudolf Novák bol otcem pre každého, on bol ten opravdový duchovný otec, ktorý na inšom nepracoval, jako len na tom aby mohol vždy viac a lepšie ľudu svojmu pomôcť. On bol radcom v každých nám prepotrebných správach tak, že stal sa nám vždy úplného smislu slov jeho.

Pripomeniem tu tiež, že on bol prvý, ktorý stal sa horlitolom za obnovenie nášho chrámu, a tak tiež aj do poriadku uvedenia školy. Popri tomto založil nám tri spolky braterstva, a jeden úverkový, v ktorom neunavne pracoval na tom, aby nás mohol vždy vytrhnúť z tých žido-úžernických rúk; slovom! bol našim vodcom a radcom aj v obecných záležitostiach, kde sa vždy boril za nás a za naše dobro. A dnes musíme sa s ním lúčiť!

Vy, ale priatelia, ďakujte Bohu, že vás takýmto duchovným otcem obdaril!!

Boh požehnaj práce jeho i naďalej!!

V mene viacerých farníkov *Ján Holleš*, roľník.

Prosba k vlct. čitateľom «Kresťana».

Tolko rázy obracia sa chudoba k dobrosrdečným kresťanom a čitateľom milého «Kresťana», že my, maločaušanskí obyvatelia so žalostou myslíme, že prameň

milodarov docela vyčepnaný jest, veď dobrodincom tiež len málo sa ujšlo z hmotných darov. Ale pri tom všetkom nádej skladáme vo Vás milé duše kresťanské, že vysluchnete poníženú prosbu našu a s ochotnosťou prispejete nám k pomoci s čím získate u Boha a u Matky Krista požehnanie a milosť, u nás však úctu a večitú pamiatku.

My maločaušania usniesli sme sa na tom, že k úcte preblahoslavenej Panny Márie kaplnku vystavíme, kde chválu budeme dávať Všemohúcemu za dobrodenie, Jeho sväté meno o pomoc volať, najmä ale Matke Kristovej obeť ukazovať skrze modlenie svätého Ruženca. Ale aby sme úmysel náš, ktorý doista Bohu milý je, uskutočnilí, k tomu aj málo nás je, ba aj nadmierou chudobní sme. Preto obraciame sa k Vám milé duše kresťanské, ktoré to málo, čo od Boha máte, toľko rázy podelili ste medzi tých, ktorí k Vám o pomoc volali, buďte milosrdní a ráčte venovať na svätý cieľ almužnú, ktorá v podobe Božského požehnaní, skrze modlitby naše mnohonásobne Vám vynahradená bude. O vyslyšte poníženú prosbu našu! Doprajte nám tej radosti, aby obec naša zdobená bola s posvätným miestom, kde aj za Vaše dušné spasenie modlif sa budeme. Hoc aký malý dar tak prijmem, a kožto znak braterskej lásky a úcty oproti Matke Božej. My ale z hlbiny srdca povieme: Pán Boh zaplať a požehnaj stonásobne.

Milodary ráčte na veľactenú Redakciu «Kresťana» zaslať.

V mene Boha

V Malej-Čauši, 1902. aprila 28-ho.

Ján Hanko, rychtár.

Michal Matjaško, podrychtár.

Jozef Uhljar, prisazný.

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kresťan kiadóhivatala Bpest, VIII. József-körút 35.*

Vp. J. Hattyár. Oznam je uverejnený. Kadenáhle vybavíme sa tu zo železnicou, podáme aj my svoj oznam. Pozdrav!

Ján Straka. Nevieme, kedy nám potvrdia stanovy nášho spolku kat. delníkov. Potom vám ich zašleme. — Úpravu dáme vám v Levoči a dozviete sa tam o čudných veciach.

Hodonín. Správa je tak obsírná, že sme ju nemohli upotrebiť.

Joz. Kubala, Vrbové. Ste sa prenáhli vo vašom úsudku. Veď k vám chodia voličia aj s hlohovského okresu, nuž na týchto ste mali aspoň brať ohľad.

S. Zv. Br. Máte pravdu. O krivdách jednotlivcov, o otázkach osobného záujmu sa týkajúcich píšu tie noviny vždy hrozitánske dlhé články. O krivdách a záujmoch ľudu tak robif nezvyklý. V tom vidia oni ľudobrannú prácu.

H. V. Lovča. My ešte nič nevieme, a tak ani nemôžeme vám na vašu otázku určite odpovedať.

Vyzvanie k predplateniu.

Časopis náš je natolko známy a obľúbený u ľudu, že netreba nám o ňom mnoho reči šíriť. Každý čitateľ náš pozná tie výborné služby, ktoré «Kresťan» prekonal v prospech ľudu.

Aby však blahonosné účinkovanie «Kresťana» čo možno všestranné a mnohútné bolo, z toho cieľu je to prepotrebné, aby každý z vás, kto len čítať vie, sa predplatil naň. Len takto docielime to, že zásady naše každý poznáť a k nim sa prihlasovať bude. Ktorýkoľvek ľud nečíta si svojich novin, musí zaostať a iní mudrejší ľudia vykoristujú ho tak, že konečne ho úplne zhubia.

Predplatná cena našich novin je :

na celý rok	... ..	4 koruny
na pol roka	... ..	2 koruny
na štvrt' roka	... ..	1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu :

«Kresťan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie : Keď chcete si zadovážiť túto vypísanú knižku, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Kresťana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

«Listy Svätého Antona». Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník II. číslo 3. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šesťnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu: Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapest, VIII., Szentkirályi u. 28/a.*

Novinky tieto zaoberajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú tedy životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kdekoľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novin je, aby boly rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresťansko-spoločenské, týkajúce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo veľmi prajne. Vychvaľujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi žehnali nám; najnovšie ale arcibiskup

kaločský osvietený P. Juraj Császka verejne v pastierskom liste svojom odporúčal naše «Listy Svätého Antona».

Katolícky ľudový katechismus. Spísal Fr. Špirago. Preložil Štefan Mišík. Vydal Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Druhý diel: Učenie o mravoch. Tlačou Jozefa Teslika v Skalici. Cena 3 kor.

Dedinský hasič od Zaoska. Poučozábavná rozprávka s obrazom. Cena 20 hal. Kto objedná naraz 20 kusov, dostane ich za polovičnú cenu. Kto si knižočku už objednal, peniaze poslal, knižočku ale nedostal, nech to odpíše terajšiemu majiteľovi: «Rózsa Kálmán a manžel. Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. — a dostane na miesto objednanej a vyplatenej už knižky dve.

Aj «Vybrané Spisy Humoristické Zaoska» dostať u Kolomana Rózsu (Budapešť, VIII., Szentkirályi-u.) asiace za 1 korunu. To sú všetko veľmi veselé, ale aj veľmi poučné spisy. Dýcha z nich samá mravnosť a nábožnosť. Kto chce mať skvostne viazanú knižku túto, nech pošle 2 kor. ale čím skorej.

Noviny Malých. Ročník III. Číslo 8. Vychodia s mnohými obrázkami do roka osem raz, počnúc od októbra do mája, vždy 15-ho, v knižtlačiarňi Jána Bežu a spol. v Senici. Cena čísla 2 kr. = 4 haliere. «Noviny Malých» sú pre rodičov výtečnou pomôckou pri výchove detí.

«Posol božsk. Srdca Ježišovho» — časopis obrazmi okrasený k rozmnoženiu úcty božsk. Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave, Prešporská stol. mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 kor. 60 hal.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIV. číslo 4. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj Babka v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hospodárska nauka. Napísal A. Bažik. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 hal.

Časy naše sú už predsa na tolko pokročilé, že aj roľníci budú musieť nie len dľa starých zvykov obrábať si polia svoje, lež použiť všetko to, čo novšia doba k rozumnejšiemu hospodáreniu nám poskytuje. Kto nechceš zaostať, obstaraj si knižočku túto, z nej sa mnohému poučíš.

Ponižená prosba ku ct. Obecnstvu!

S poniženosťou sa utiekame ku milosrdenstvu ct. Obecnstva, by boli láskaví nás svojimi milodarmi podporovať. My totižto by sme radi do nášeho kostolika jeden Organ dať postaviť, ale Bohužiaľ slabé sú k tomu sily naše. Pre tú príčinu sa utiekame ku milosrdenstvu dobrých ľudí, prosiac, by v mene Božom obetované milodarky svoje na nižšiu adresu ráčili odoslať. Nech im to Pán Boh stonásobne vynahradí. Z hlbokou úctou zostávame v Murány-Hutte (gömörská st.) 1902. 15-ho mája. V mene cirkevníkov Pavel Pavlovskij, učiteľ.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnosť, že téměř všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 9.10—9.60 kor., peštianska 9.05—9.50 kor., z Báčky 9.15 kor., banátska 8.95—9.20

Jačmeň: na krm 6.10—6.20 korún, do pálenice — kor., na várku — kor.

Kukurica: 5.10—5.20 kor.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	15.90	14.70	14.40	14.20	13.60	13.20
	6	7	7½	8		
	12.60	12.—	11.—	6.—		

Otruby. po 100 kil.: drobné 5.— korún, hrubé 15.— korún.

Strova: *Fazuľa* veľká biela a okruhlá po 7.15—7.75 brnavá 7.50—7.75, pestrá 5.25—5.50, drobná 8.70—8.95, cúdená 10.50—11.20, lupany 20.—, *Sušovica* horšia 08.—, lepšia 15.00—16.—. **Mak:** 26.50—28.50, všetko po 50 klg.

Semená: Červená datelina nová —. Lučerna 43.—38.—, všetko 50 klg.

Raž: 6.75—7.— kor.

Ovos: 7.25—7.60 kor.

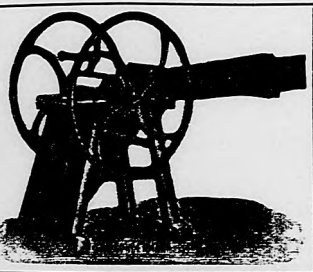
Sviňská masť 50.00—50.50, Slanina ³/₁₀₀ 48.—⁴/₁₀₀ 48.75—, udená dobrá slanina 48.50— po 50 klg.

Remeň: podošvy k. 250—310; terec prima k. 270—280; anglické odpadky k. 240—265; telaciny k. 370—390; pitlingy —; koňaciny vrázkované k. —; tažené k. —.

Bliskavy remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. —, väčšie — metr. cent.

Páni hospodári! Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nám nepriateľských drahšie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti.

Odporúčam svoje najnovšie: **Mlátačky** s oceľovými guľicovými ložiskami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné. **Zentúre** dla najnovších modellov. **Zlepšené rajtáre.** **Výborné sečkovice** amerického a anglického systému. **Triery.** **Strúhadlá** na burgyňu. **Šrotovníky** na zrnó. **Stroje na siatie.** **Pluhy, brány.** **Stroje na rezanie kapusty.** **Mač-**

kadlá na syr, borievky a na hlynu. **Zeľzné mangle** na prádlo, **decimálne váhy** a stroje na lámánie stromovej kôry.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franko.

Michal Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v **Bytči** (Nagy-Bittse).

36—3

Tvoje svine budú tučné, hrubé a masné, ich mäso bude chutné, jestli svinský popravujúci prach od Doktora Trnkóczyho do krmu dávať budeš. Od upotrebenia jedného paklika takéhoto prachu už veľkú premenu možno zbadáť, cena jedného paklika s úpravou potrebovania 50 hal., 5 paklíkov 2 koruni, k dostaniu je v každom kupectve, keď nie, tak po pošte v lekární Trnkóczyho v Lajbachu, Krain, u tohto posledného sú k dostaniu: Doktora Trnkóczyho vyznačené žalúdočné kvapky, (tieto sú také, jako Maria-Cellské kvapky, Balsam, Žalúdočový liker, kapusné víno atď., (1 fl. 40 hal.), 6 fl. 2 koruni, pilulky, k prehnaniu a k čisteniu žalúdka 1 škat. 42 hal., 6 škat. 2 kor. 10 hal. Kašlanie, plúca a prsia čistenia 1 fl. 56 hal., 6 fl. 5 kor. Lámka, pichanie kosti alebo krčie 1 fl. 1 kor., 6 fl. 4 kor. 50 hal., Otlakový flajster 1 fl. 80 hal., 6 fl. 3 kor. 50 hal.: Čistujúce a poľahčujúce the (čaj) 1 pak. 1 kor., 5 pak. 4 kor.

— Denné podakujúce pripisi, aj od doktorov chvalia tento liek. —

Ku meraniu pozemkov — commassatii — odporúčame p. **Leopolda Borossy**-ho, merníka v Prievidzi (stol. nitrianska.)

Ako som už viaceráz počul, usilujú sa moji «dobry priatelia» také chýry rozširovať, že už menšie meračky a práce nepodujímam pre rozličné príčiny, menovite však preto, že som «veľkými prácami» zaujatý. Tieto chýry jednoducho za hlúpe nepravdy vyhlasujem.

S úctou

Lipót Borošši v Prievidzi.

Predtým 20, teraz 11 zl.

Po viacročnej zkuške sa osvedčilo, že najspôsobilšie a ohľadom trvácnosti najlacnejšie striekačky ¹/₂ **Sohrove „Cisárske Striekačky“**, ktoré dosiaľ na každom dostihu, na ktorom novšia vzorka z roku 1899. — Silná 20 litrová medená puňa, s niklovanými čiastkami; pri opatrnom zostavení nie je vystavená zapchatu a reparácii. **Cena s balením namiesto 20 teraz len 11 zl.** Objednať možno: u **JOZEFA SOHR** v **Somogy-Szill**. Objednávky sa prosia, čo hneď aj na neskoršie odoslanie, teraz zaslať, aby sa mohli v určenú dobu vybaviť. Na dobierku alebo za vopred poslané peniaze. **5 ročná úplná záruka.**

Predtým 20, teraz 11 zl.

Kupujme žiacke Lósy.

Pod ochranou jeho Jasnosti arcikniežaťa Augusta Jozefa a pána arcibiskupa Kološa Vassaryho jestvujúci ústav

Maria Kongregácia

pre chudobných žiakov — usporiada — veľkú hru lósov. Hra lósov 31. októbra 1901. pod 85.126 numerom skrze uhor. kráľ. financ. ministerium dovolená bola.

T'ah 1. októbra 1902.

Cena jedného lósu jedna koruna.

Hlavná výhra v cene **10.000** korún. Spolu **1135** výhier.

Lósy sú k dostaniu v kancelárii žiackych lósov. Budapešť, II., Alkotmány-utca 2., pri väčších objednávkach vyše 15 kusov rozosiela franko.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!
R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rozveseľuje, za čo dobre stojíme pri lámke, lupaniu, astmatických galibách, beznivosti huchaniu uší, migrenu, záduhu, isebli, vladosti zavrata, zlému sluchu, nemociam nervov, influenze, žltosti, udieraníu krve, krčom, proti všeobecnej slabosti a. t. d.

I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej neúčinnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetiční kríž nr. 86967 na základe svojej výmeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, naspät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobiereku alebo s vopredným poslaním peniazi rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapešť, V., Vadász-u. 42M. Kálmán-u. na rohu.

Najväčšia dielňa sveta na kosity,

vyznačená už na mnohých výstavách, jako aj na výstave lanskej v Londýne so zlatým peniazom a čestným vysvedčením, je

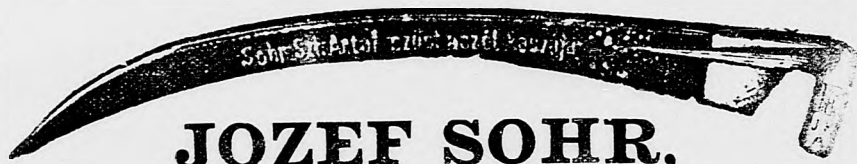

Sohrova Sväto-Antonská fabrika na strieborno-ocelové kosity.

Výstraha.

Fabrika 100 korún vyplatí tomu, kto vie preukázať «Sohr Sväto-Antonskú» kosu z daktorej inej fabriky.

200 korún vyplatí tomu, kto z medzi 100 «Sohr Sväto-Antonských» kôs vie preukázať päť zlých.

JOZEF SOHR,
V SOMOGY-SZILL-E.

Kto úplne spoľahlivú a dobrú kosu chce si zadovážiť, ten dotiaľ od nikoho nech si neobjedná kosu, kým si od výšspomenutej chýrečnej firmy obrázkový cenník nežiada, ktorý ona hocomu na žiadosť darmo a vyplatene zašle. Fabrika garantuje v každom ohľade svoje dôrobky, a nezodpovedajúce kosity budú s ochotou premenené. Pri objednávke 5 kusov poštové trovy platí fabrika, pri 10 kusoch okrem poštových trov, ešte aj jednu kosu zdarma pridá. — Shromažditelom výhody! — Viac tisíc poďakujúcich listov a dostatočných objednávok nachodí sa k pozreniu.

Ceny Sv.-Antonskej-kosity sú:

60	65	70	75	80	85	90	95	100 cm. dlhé
90	95	1.00	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 zl.

Amergausky brúsiaci kameň pre kosu najlepši. 1 kus 50 hal., 10 kusov 4 koruny.

„Triumph“ Strieborna-ocelové náčinie ku nakutiu. Kládívko a penka 1 kor. 70 halerov.

Diamant ocelová britva s triročnou zárukou kus po 1 zl. 50 kr.

Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

Fellerov „Elsa-Fluid“

so známkou „ELSA“

bol zlatými a striebornými medaillami vyznačený na výstavách v Berlíne, Londýne, v Marseille, v Nizze, Ríme a v Paríži.

Aby sa vyhlo každému omylu,
prosí sa týmto ctené obecenstvo, aby pri kupovaní
„ELSA-FLUID“-u žiadalo si dôrazne
Fellerov „Elsa-Fluid“.

Fellerov „Elsa-Fluid“

je prepotrebný ľudový a domáci liečivý prostriedok, ktorý poskytuje istú a rýchlu pomoc.

Fellerov „Elsa-Fluid“

je tisícnásobne vyzkúsený, výtečný Fluid zhotovený z rastlinových esencií, ktorý na počudovanie pomáha a lieči skoro všetky choroby.

Fellerov „Elsa-Fluid“

jako o tom 12.546 poďakovacích listov svedčí, je vyprobovaný prostriedok proti **boleniu** hlavy, hučaniu v ušiach, nervovým chorobám, proti traseniu sa údov, slabosti a nedúživosti. — Hoji **bolenie zubov** a odstráni zlý zápach z úst a posilňuje jasnú. Isto účinkuje aj proti **boleniu svalov**, zapríčinenému **prestydnutím** (prechladnutím) alebo **prievanom**, ďalej proti **pichaniu v boku**, **trhaniu v údoch**, **hostcu**, **reumatizmu** a **lámke v rukách a nohách**. Zároveň slúži aj ako výtečná **očná vôdka**. Výtečný liek proti **náctche**, **kašfu**, **zachrýpnutiu**, **triaške** a **poteniu sa**, jako aj proti zastaralým alebo novším **žalúdkovým neudhom**, **nechúti k jedlu**, **zamdlievaniu**, **kolike**, **žalúdkovým ťažobám**, **kataru** a proti mnohým iným chorobám. — Vďační pacienti na základe svojej vlastnej zkušnosti píšu že:

Fellerov „Elsa-Fluid“

aj pri takých chorobách pomohol im rýchle a isto, ktoré sú neni tu vypočítané. V povážlivých pádoch treba sa **poradiť lekára**, jako sa má upotrebiť Fellerov „Elsa-Fluid“, lebo mnohí pp. lekári, ktorí tento prostriedok pri svojich pacientoch upotrebili, odporúčajú ho čo najvrelšie.

Fellerov „Elsa-Fluid“

je len ten, ktorý v návode priloženom ku každej fľaške označený je menom Feller a ktorý na každej fľaške má ochrannú známku „Elsa“.

Fellerov „Elsa-Fluid“

nemá sa so žiadnym iným fluidom zameniť; žiadajme si vždy dôrazne Fellerov „Elsa-Fluid“. Chráňme sa od padelania. Každý, kto dorábateľovi «Fellerovho Elsa-Fluidu» zašle dajakú padelaninu tohoto lieku, dostane odmenu.

Návody k upotrebeniu a prospekty zasielajú sa zdarma a franko.

Franko a za zaobalenie nič nerátajú na dobierku alebo za vopred zaslanú cenu rozposiela jedine dorábateľ:

Eugen V. Feller,

Lekáreň ku **Sv. Trojici** eis. kr. dvorný dorábateľ jeho Jasnosti kniežata **Filipa Baurbaua**.

Stubica.

Kostolná ulica 18. (Záhrebská stolica.)

CENY:

1 tucet Fellerovho «Elsa-Fluid»-u stojí poštou na bársktoré miesto franko 5 kor.

2 tucty 8 kor. 60 h.

3 « 12 « 40 .

4 « 16 « — «

Menej než 12 fľašek sa po pošte nerozposiela.

Hlavný sklad v Budapešti

u apatekára **JOZEFA TÖRÖK**,
Király-utca č. 12., potom
Eggerová apatieka ku «Palatinovi»,
Váci-körut č. 17.
a u apatekára **Bélu Zoltán**,
Nagykorona-utca č. 23.